

Uniwersytet im. A. Mickiewicza w Poznaniu,
Wydział Anglistyki

Archiwum Państwowe w Poznaniu

Matylda Włodarczyk (UAM), Michał Kozak (PCSS)

Wielojęczność w średniowiecznej Wielkopolsce

Digitalizacja wielkopolskich rot sądowych
(projekt ROThA)

NCN 2014/13/B/HS2/00644

Kowalewicz i Kuraszkiewicz (red. 1959-1981)

Wzrostów średniowiecznych rot polskich z sądów ziemskich
w Wielkopolsce

- zdjęcie
- transkrypcja dyplomatyczna
- tłumaczenie

+ dodatkowa warstwa analityczna,
która nie zakłóci badań w innym
zakresie (tj. przydatność dla *digital
humanities* ogólnie)

*Elektroniczne Repozytorium
Wielkopolskich Rot Sądowych*

1386-1446 (ROThA)

**zmiana języków
TEI-P5 mark-up
<tei:foreign>**

Sądy ziemskie

Wielkopolska:

- Poznań
- Gniezno
- Kościan
- Pyzdry
- Kalisz
- Konin

Królestwo Polskie
(1386-1434)

Sap. Eoca. ad testimo
Jacofm przitem bil gdze Sandzwo
vmouil syeffztem yse mal vpominacz p<..>
kego o ten dlug gdze bi go nevipomi
mu mal dacz [fwich cobil] czo lepszi

Itē nō qz Laurencius de Lodza coram iudi
comisit se Nicolao subjudici Poznaniensi quod
de[bet] (...)

1386 Item annus
Not. iudicium regale p[er] iudicium po
m[er]it[is] p[er] iudicium p[er] iudicium p[er] iudicium

Itē nō qz Laurencius de Lodza coram iudi
comisit se Nicolao subjudici Poznaniensi quod
de[bet] (...)

Itē nō qz Laurencius de Lodza coram iudi
comisit se Nicolao subjudici Poznaniensi quod
de[bet] (...)

R. 1 (1386, Poznań)

Sap. Eoca. ad testimo
Jacofm przitem bil gdze Sandzwo
vmouil syeffztem yse mal vpominacz p<..>
kego o ten dlug gdze bi go nevipomi
mu mal dacz [fwich cobil] czo lepszi

Itē nō qz Laurencius de Lodza coram iudi
comisit se Nicolao subjudici Poznaniensi quod
de[bet] (...)

Sequitur rota ad testimonium

Jacofm przitem bil gdze Sandzwo<y> |
vmouil syeffztem yse mal vpominacz p<..> |
kego o ten dlug gdze bi go nevipomi<nal> |
mu mal dacz [fwich cobil] czo lepszi
zrze<biec>

Item nota quia Laurencius de Lodza coram iudi[cio]
comisit se Nicolao subjudici Poznaniensi quod
de[bet] (...)

ZAGADNIENIA BADAWCZE

ŹRÓDŁA

U **wielojęzyczność**

ŁACINA & POLSKI
(średniowiecze)

piśmienność

rozwój języka
polskiego

TEAM

5 tomów
średniowiecznych przysięg
z sądów ziemskich
w Wielkopolsce
(ponad 6,500 tzw. ROT)

**korpus
ROTh
A**

NARZĘDZIE

Zmiana języka

330. (IV 117 r. 1430) — Induccio. Testes nobilis Katherine conthorialis nobilis Lewin de Goslini contra nobilem Janussium Rinarewsky: primus dominus Mathias de Labyszyno palatinus Brestensis, sicut arbiter et divisor, secundus Grzymko de Jarunowo, ut arbiter et divisor, tercius Thomko de Wyleczyna, qui presens fuit, quia consensit, quartus Johannes Goleyowsky, qui presens fuit, quintus Crezon de Yeszewo, sextus Czestek venator. — — — Rotha huius:

Arbitri et divisores debent iurare sub hac forma:

Tako | gym pomofzy etc. yakołmÿ |
[[tho czofcz]] thego dzelezø bili |
gdzefz panye katarzynie czofcz zpa-
na labyfkego {ftroni} dzalem | dofta-
la ktorołmÿ ye podali | athø czofcz
panÿ katarzyna | rofgranyczacz
ma a nÿe pan | Jacufz rinarzewfky
Et alii tres presentes:

yfze przywolil | gdze fzye comu
doftanye ten J¹ lobye granycz<i>.

Et unus in testimonium.

Tako jim pomoży etc., jakosmy
[[tę część]] tego dzielcå byli, gdzież
<sie> panie Katarzynie część z pana
Łabiskiego strony działem dostała,
ktorå-smy je podali; a tę część pani
Katarzyna rozgraniczać ma, a nie
pan Jakusz Rynarzewski.

— — —

ize przywolil, gdzie sie komu do-
stanie ten J<...> sobie granicz<y>

— — —

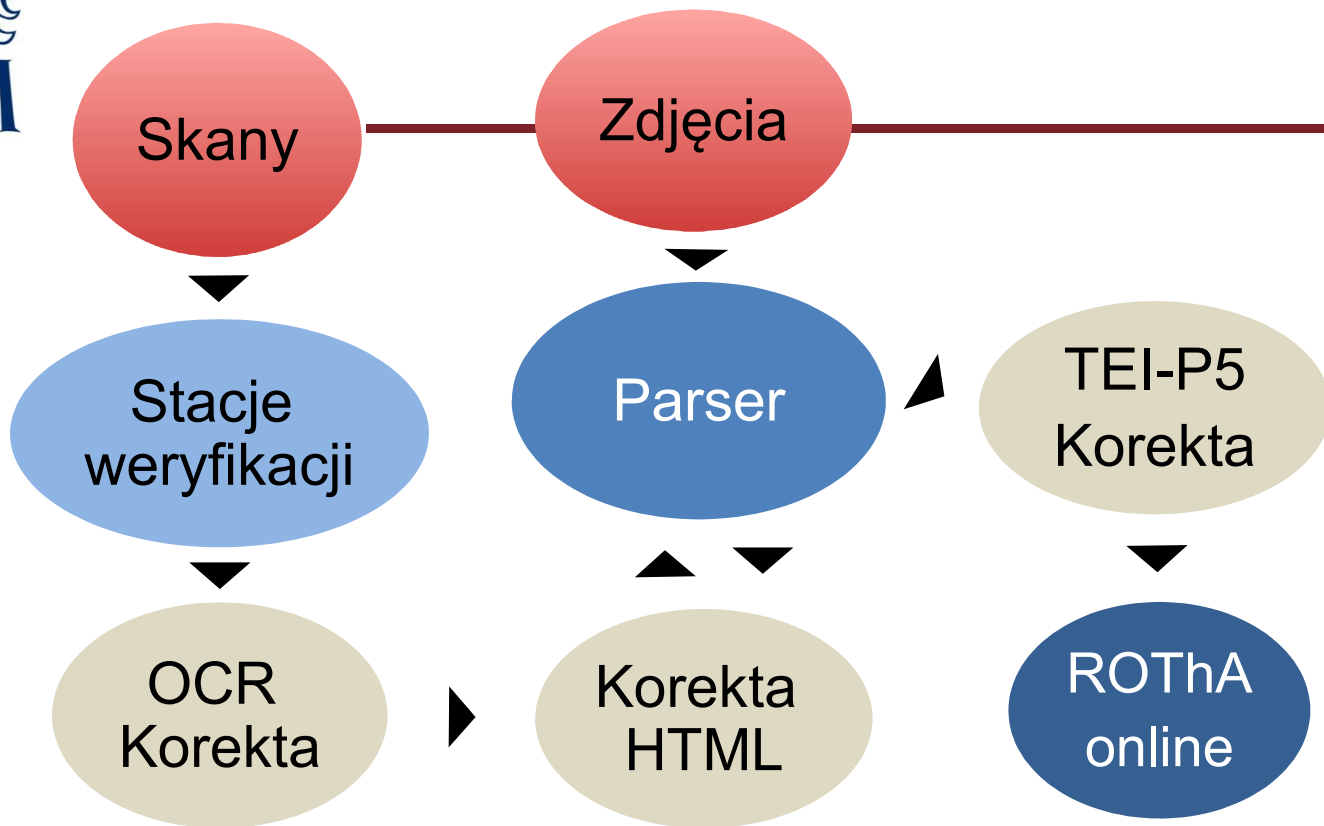
Wstęp

(łacina)

Przysięga

(polski)

Zmiana języka

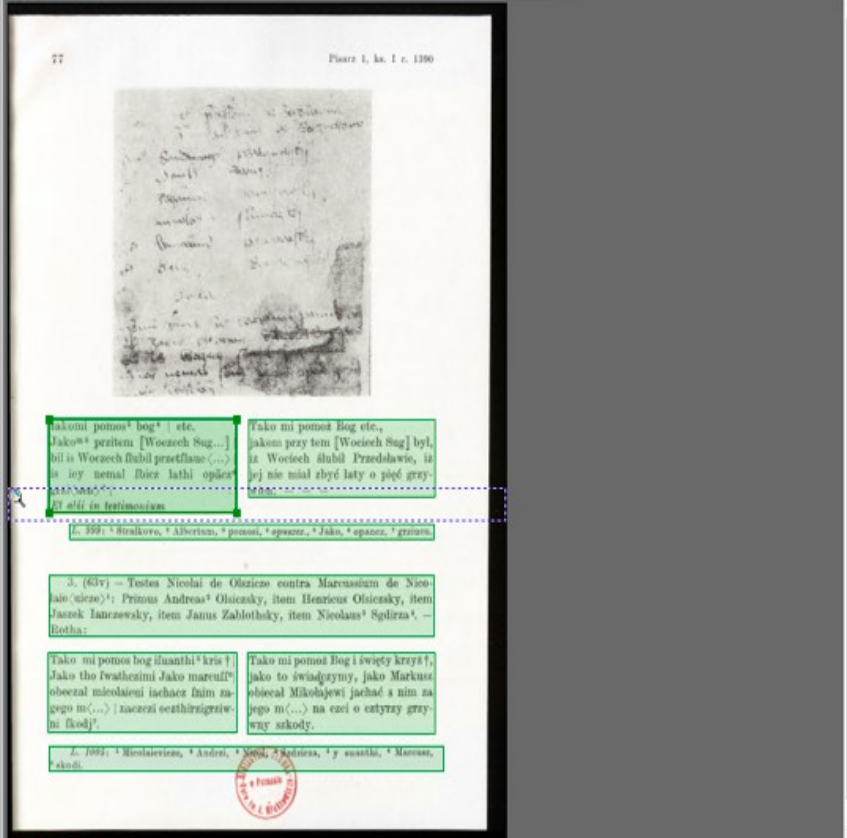

Obraz

Rozpoznaj Analizuj Tekst

77

Plasz 1, ks. I z. 130

Takomi pomos³ bog⁴ | etc.↵
 Jako^{m5} przitem [Woczech Sug...] |↵
 bil is Woczech ślubil przetflaue <...> |↵
 is iey nimal Xbicz lathi opacz⁶.
 grzi<uen>? |↵
 Et alii in testimonium⁷

Tako mi pomoż Bog etc.,↵
 jakom przy tem [Wociech Sug] był,↵
 iż Wociech ślubil Przedślawic, iż↵
 jej nie miał zbyć laty o pięć grzy↵
 wien. ————⁷

L. 999: ¹StralkoYo, ²Albertum, ³pomosi, ⁴opusscz, ⁵Jako, ⁶opancz, ⁷grziucn.⁷

3. (63v) — Testes Nicolai de Olszicze contra Marcussium de Nicolai<uicze>: Primus Andreas² Olsiczsky, item Henricus Olsiczsky, item Jaszek Janczewsky, item Janus Zabiothsky, item Nicolaus³ Sgdirza⁴, — Botha⁷

Tako mi pomos bog iXuanthi⁵ kris f |
 Jako tho iwathczimi Jako marcu⁶ |
 obeczal nicolaieui iachacz Inim za↵
 gego m<...> | naczczi oczthiriziw↵

Tako mi pomoż Bog i święty krzyż t,
 jako to świadczymy, jako Markusz
 obiecał Mikołaj ewi j achac s nim za↵
 jego m<...> | na czci o cztrzy grzy↵

L. 999: ¹Nicolaievius, ²Andri, ³Ned, ⁴Kolonia, ⁵y swatki, ⁶Marcus, ⁷okodi.

Tekst

Kolejny błąd Poprzedni błąd

takomi pomos³ bog⁴ | etc.↵
 Jako^{m5} przitem [Woczech Sug...] |↵
 bil is Woczech ślubil przetflaue <...> |↵
 is iey nimal Xbicz lathi opacz⁶.
 grzi<uen>? |↵
 Et alii in testimonium⁷

Tako mi pomoż Bog etc.,↵
 jakom przy tem [Wociech Sug] był,↵
 iż Wociech ślubil Przedślawic, iż↵
 jej nie miał zbyć laty o pięć grzy↵
 wien. ————⁷

L. 999: ¹StralkoYo, ²Albertum, ³pomosi, ⁴opusscz, ⁵Jako, ⁶opancz, ⁷grziucn.⁷

3. (63v) — Testes Nicolai de Olszicze contra Marcussium de Nicolai<uicze>: Primus Andreas² Olsiczsky, item Henricus Olsiczsky, item Jaszek Janczewsky, item Janus Zabiothsky, item Nicolaus³ Sgdirza⁴, — Botha⁷

Tako mi pomos bog iXuanthi⁵ kris f |
 Jako tho iwathczimi Jako marcu⁶ |
 obeczal nicolaieui iachacz Inim za↵
 gego m<...> | naczczi oczthiriziw↵

Tako mi pomoż Bog i święty krzyż t,
 jako to świadczymy, jako Markusz
 obiecał Mikołaj ewi j achac s nim za↵
 jego m<...> | na czci o cztrzy grzy↵

Wyrównanie Wcięcie Odstęp

Do lewej Pierwsza linia: 0 Szerokość: Przed: 0 Linia: 252

Niepewność Z lewej: 0 Z prawej: 0 Po: 0

Właściwości tekstu Właściwości akapitu


```
<tei:p xml:lang="lat-med">Induccio. Testes nobilis Katherine conthoralis nobilis Lewin
de Goslini contra nobilem Janussium Rinarewsky: Primus dominus Mathias de Labyszyno
palatinus Brestensis, sicut arbiter et divisor, secundus Grzymko de Jarunowo, ut
arbiter et divisor, tercius Thomko de Wylczyna, qui presens fuit, quia consensit,
quartus Johannes Goleyowsky, qui presens fuit, quintus Crczon de Yeszewo, sextus
Czestek venator. <tei:gap/> Rotha huius:</tei:p>
</tei:div>
<tei:div type="transliteration">
  <tei:p xml:lang="pol-old"><tei:foreign xml:lang="lat-med">Arbitri et divisores debent
iurare sub hac forma:</tei:foreign></tei:p>
  <tei:p xml:lang="pol-old">Tako <tei:lb/> gym pomofzy etc. yakofmÿ <tei:lb/> <tei:del>
tho czøfcz</tei:del> thego dzelczø bili <tei:lb/> gdze fz panye katharzyne czøfcz zpana
labyfkego <tei:add>ftroni</tei:add> dzalem <tei:lb/> doftala ktorøfmÿ ye podali <tei:lb
/> athø czøfcz panÿ katharzyna <tei:lb/> rofgranyczacz ma a nÿe pan <tei:lb/> Jacufz
rinarzewfkÿ </tei:p>
  <tei:p xml:lang="pol-old"><tei:foreign xml:lang="lat-med">Et alii tres presentes:
</tei:foreign></tei:p>
  <tei:p xml:lang="pol-old">yfze przywolil <tei:lb/> gdzie fzye comu doftanye ten J
<tei:ref target="#f1">1</tei:ref> fobye granycz<tei:unclear>i</tei:unclear>. </tei:p>
  <tei:p xml:lang="pol-old"><tei:foreign xml:lang="lat-med">Et unus in testimonium.
</tei:foreign></tei:p>
  <tei:note xml:id="f1">Następnie plama atramentu, która zalała kilka liter.</tei:note>
</tei:div>
<tei:div type="transcription">
  <tei:p xml:lang="pol-mod">Tako jim pomoży etc., jakosmy <tei:del>tę część</tei:del>
tego dzielcą byli, gdzież sie panie Katarzynie część z pana Łabiskiego strony działem
dostała, którą-smy je podali; a tę część pani Katarzyna rozgraniczać ma, a nie pan
Jakusz Rynarzewski.</tei:p>
  <tei:p xml:lang="pol-mod"><tei:gap/></tei:p>
  <tei:p xml:lang="pol-mod">iże przywolil, gdzie sie komu dostanie ten J... sobie
```


Poznań >

Pyzdry >

Kościan >

Gniezno >

Konin >

Kalisz >

Poznań

× × ×

Ostatnio dodane

[Rota 1, Księga Ziemska 3](#)

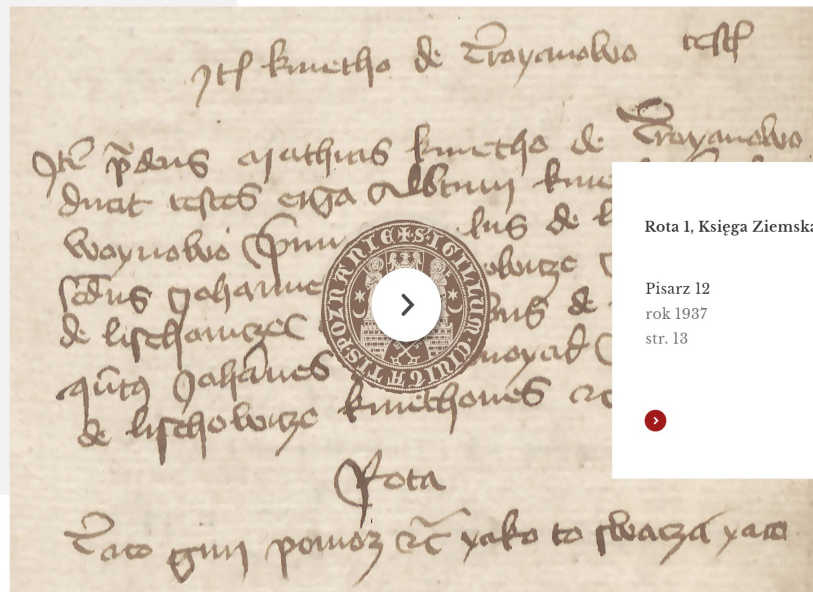
[Rota 256, Księga Grodzka 1](#)

[Rota 1, Księga Ziemska 3](#)

[Rota 256, Księga Grodzka 1](#)

[Rota 1, Księga Ziemska 3](#)

[Przeładał rothy poznańskie](#)

Rota 1, Księga Ziemska 3

Pisarz 12
rok 1937
str. 13

Nasz zespół

- dr hab. Matylda Włodarczyk, UAM
- dr hab. Joanna Kopaczyk, Glasgow
- dr Elżbieta Adamczyk, UAM & Wuppertal

- dr Łukasz Berger, UAM (filolog klasyczny)
- ? polonista, specjalista w zakresie językoznawstwa korpusowego

- dr Michał Kozak
- mgr Arkadiusz Margraf
- mgr Marcin Werla

Archiwum Państwowe w Poznaniu

- kustosz Zofia Wojciechowska
- mgr Tomasz Balcerek